

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Տևող են՝

« < > »

2023 թ.

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

Կապանի հ. 2 ավագ դպրոց, 12-րդ գ դասարան

ուսումնական հաստատության անվանումը, դասարան

Վարդանյան Մարալ Խաչիկի

դասղեկի ազգանունը, անունը, հայրանունը

<<2023-2024>> ուսումնական տարի

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>, պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
 - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
 - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
 - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործառնությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
 - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
 - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
 - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
 - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
 - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
 - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
 - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
 - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգորողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	2-3
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	4-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ	10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ,	
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ	12
ԱՇԽԱՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ,	
ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ	13
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ,	
ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՏ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԽԱՏՆԵՐԻ ՀԵՏ	15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	Աշակերտի Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Դպրոց ընդունման տարեթիվը	Ծննդյան թիվ	Միջիմ ամիս	Միջիմ օր	Պատկեր
1	Ավագյան Արա	2021	2006	12	16	Արական
2	Ավետիսյան Մանվել Գ.	2021	2006			Արական
3	Խալափյան Անի	2021	2006	08	01	Իգական
4	Խաչատրյան Ժակ Վ.	2021	2006			Արական
5	Համբարձումյան Բորիկ Խ.	2021	2006	03	23	Արական
6	Համբարձումյան Լևոն Ս.	2021	2006	12	03	Արական
7	Հարությունյան Սեպուհ Հ.	2021	2006	02	27	Արական
8	Հովակիմյան Էմմանուիլ Ս.	2021	2006	01	26	Արական
9	Վարդանյան Դավիթ Ս.	2021	2006	05	30	Արական
10	Օհանջանյան Արկաղի	2021	2006			Արական

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	Դրսի Կենտրոն
1	Երկաթուղայինների 15/12	094662025	Հայր՝ Չաարատ Կապան, պայթեցնող	բավարար	
2	Ռ. Մինասյան 17/25	077111132	Հայր՝ Ինգո Արմենիա՝ ապահովագրական կազմակերպություն՝ վթարների մասնագետ Մայր՝ դասվար Ճակատենի հիմն. դպրոց	բավարար	
3	Մ. Հարությունյան 8/1	093842928	Հայրը Չաարատ Կապան	բավարար	
4	Երկաթուղայինների 1-ին նրբանցք, 17ա	094 140311	Հայր՝ Միգ տեխասարկում, մայր՝ չի աշխ.	բավարար	Երեխան ու հաշմանդամությոն
5	Երկաթուղայինների 6/34	093431351	Հայր՝ չի աշխատում	բավարար	

			Մայր՝ ԿԱպանի բժշկական կենտրոն		
6	Ռ. Մինասյան 25բ/4	093 049093	Հայր՝ Դեդալ՝ ՍՊԸ շին կազմակերպություն՝ աշխղեկ Մայր՝ ԱՇԲ ՓԲԸ ԿԱպանի մասնաճյուղ՝ մաքրուիի	բավարար	
7	Երկաթուղայինների 9/35	094 244152	Հայր՝ Չաարատ Կապան ՓԲԸ տեղնոլոգիական կոմպենսատորների մեքենավար, Մայր՝ չի աշխատում	բավարար	
8	Շահումյան 16/1	093 839498	Հայր՝ Կապան Չաարատ, բանվոր Մայր՝ Կապան ռեսուրս կենտրոն՝ ձևարար-դերձակ	բավարար	
9	Ազատամարտիկների 30	093 727119	Հայր՝ չի աշխատում Մայր՝ Սյունիքի մարզային գրադարան	բավարար	
10	Հ. Թումանյան 16/16	094608797	Մայրը Կապանի թիվ 3 միջն դպրոց ուսուցիչ	բավարար	

ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը---- 2023-2024 ուստարվա սկզբին դասարանը համալրվել է 3 աշակերտներով՝ Անժելիկա, Վահե և Տավրոս, որոնք շատ արագ մտերմացել են դասընկերների հետ, ինչը փաստում է դասարանում արդեն ձևավորված առողջ և համախմբված կոլեկտիվի առկայությունը: Տարեսկզբին աշակերտները սկսել են ավելի լավ սովորել նախորդ տարվա համեմատ, միանգամից նկատելի է ուսումնական գործընթացի հանդեպ հետաքրքրության մեծացում: Հուսով եմ՝ ոգևորությունը կշարունակվի ողջ տարվա ընթացքում և կունենանք ավելի բարձր որակական ցուցանիշ:
- Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքները ուստարվա ընթացքում 2023-2024 ուստարում որպես դասղեկ նախատեսում եմ իրականացնել աշակերտների տարիքային, անհատական

առանձնահատկություններին, նախասիրություններին բնորոշ թեմատիկ դաստիարակչական ծամեր, գեկույցներ, գրույցներ / անհատական և խմբային/ձևավորել համերաշխ դասարանական ընտանիք: Կազմակերպել ուսումնադաստիարակչական բնույթի միջոցառումներ ,արշավներ, էքսկուրսիաներ, մասնագիտական կողմնորոշմանը նպաստող գրույցներ և քննարկումներ:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն Աշակերտների մեջ սերմանել սեր և հարգանք ազգային արժեքների նկատմամբ: Կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակության ձևավորմանը:Գիտակցել կրոնի, հավատքի և եկեղեցու դերը ազգի և մարդու կյանքում:Հիշատակել կարևոր եկեղեցական տոները, վեր հանել նրանց նշանակությունը:Իրականացնել այցելություններ եկեղեցի:

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն Մշակույթը կրող ,ստեղծագործական ակտիվություն ունեցող անձի ձևավորում: Սերմանել սեր և գեղագիտական վերաբերմունք բնության և շրջակա միջավայրի նկատմամբ: Գիտակցել որ մարդը ոչ միայն գեղեցիկը տեսնող և գնահատող, այլև գեղեցիկին ձգտող, ստեղծող ,արարող էակ է:Ծանոթացնել մշակույթի և արվեստի նշանավոր գործերին, նպաստել աշակերտների գեղագիտական ճաշակի և ոճի ձևավորմանը: Կազմակերպել այցելություններ արվեստի տներ, թանգարաններ, թատրոն, կինո , նպատակային էքսկուրսիաներ և այլն:

3.3 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունԱշակերտների մեջ սերմանել սեր և հարգանք հայրենիքի , ակնածանք՝ հերոսների և ազատամարտիկների նկատմամբ:Բնավորության մեջ ձևավորել հայրենասիրություն և ռազմարվեստ: Գիտակցել բանակի դերը պետության կայացման գործում:Անդրադառնալ հայոց պատմության նշանավոր էջերին, հերոսների սխրանքներին և դասեր քաղել անցյալից:

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն Ֆիզիկական զարգացմանն ուղղված պայմանների ստեղծում, վնասակար սովորությունների հանդեպ բացասական վերաբերմունքի ձևավորում: Սեր սերմանել սեփական մարմնի նկատմամբ, գիրակցել մարմնի խնամքի , մարզելու կարևորությունը: Հետևել <<Առողջ մարմնում առողջ հոգի կարգախոսին>>, զբաղվել ֆիզկուլտուրայով և սպորտով:

3.5 Աշխատանքային դաստիարակությունԱշխատանքային հմտությունների և կառուցողական վերաբերմունքի խթանում: Գնահատել աշխատանքի դերը մարդու կյանքում: Մասնակցել համադպրոցական շաբաթօրյակներին, հետևել դասարանի մաքրությանը:Կազմակերպել հասարակական այլ աշխատանքներ:

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն Բնության նկատմամբ հոգատար վերաբերմունքի ձևավորում: Գնահատել բնապահպանական հիմնախնդիրների հետևանքները մարդկության համար: Գիտակցել էկոլոգիական դաստիարակության դերը առողջ ապրելակերպ ձևավորելու գործում:

3.7 Դպրոց ընտանիք կապը Երեխաները և ծնողները պետք է հասկանան , որ ընտանիքը հանդիսանում է պետության կորիզը:Գիտակցեն , որ պետք է սերտ կապի մեջ պահեն դպրոց –ընտանիք կապը, համագործակցեն դաստիարակչական և

ուսուցիչների հետ , համատեղ լուծեն դասարանում առկա խնդիրները; Ապահովել ծնողների մասնակցությունը համադպրոցական , կամ դասարանական միջոցառումներին, արշավներին և էրակուրսիաներին; Կազմակերպել ծնողական ժողովներ, անհատական զրույցներ և այլն:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	կատարողներ
I	Դասագրքերի բաշխում	31.08.2021	Դասղեկ
	<<Գիտելիքի օր>>համադպրոցական ,միջոցառում	01.09.2021	դասղեկ
II	Աշակերտների իրավունքներն ու պարտականությունները: Դասարանի ավագի ընտրություն		դասղեկ
III	„Իմ ու քո Հայաստանի անկախությունը,,		դասղեկ
IV	„Ուսուցիչքո սաները այսօր սահմանն են պահում: „Հայաստանը կրկին մենակ է պայքարում տեռորի դեմ;		Դասղեկ,աշակերտներ
V	„Հայրենիքիս պաշտպանն եմ ես,,-իմ դերը այդ պատերազմում		Դասղեկ, աշակերտներ
VI	Ընթերցումներ Գարեգին Նժդեհի խոհերից:		Դասղեկ, աշակերտներ
VII	Կարողանում եմ կազմակերպել ժամանակս:		Դասղեկ, աշակետներ,
VIII	Գթասրտությունն ի հակադրություն դաժանության:		
IX	Ներողամտություն,թե վրեժխնդրություն:		
X	Մերը դեռահասության տարիքում		
XI	Մեռային հավասարության գիտակցումը:		
XII	Վնասակար սովորություններ. ինչպե՞ս պայքարել դրանց դեմ:		
XIII	<<Նայիր մարդկանց աչքերի մեջ, երբ խոսում ես նրանց հետ>>զրույց:		

XIV	<<Մարդը և շրջակա միջավայրի պահպանություն>> գրույց:		
XV	Մասնագիտական կողմնորոշում. Խաղ „Օդապարիկ,,:		
XVI	Հետաքրքիր դեպքեր հայտնի մարդկանց կյանքից:		
XVII	Քննարկում. „Սովորիք լսել. Հնարավորությունը երբեմն կամաց է թակում դուռը,,:		
XVIII	Ինքնությունության և նախաձեռնելու ունակության ձևավորում:		
XIX	Միջանձնային հարաբերություններ. Հոգեբանական թեստ „Կոկոլոգիա,, գրքից:		
XX	Համամոլորակային խնդիրները և Հայաստանի Հանրապետությունը:		
XXI	Ուսումնական օգնության կազմակերպում, անհատական աշխատանք հետ մնացող աշակերտների հետ:		
XXII	Ջրույց „Ընդունիր սխալը,, թեմայով:		
XXIII	Դասական երաժշտության ունկնդրում, գրույց դասական երաժիշտների մասին:		
XXIV	Ջրույց ընկերասիրության և հանդուրժողականության մասին:		
XXV	„Բոլորի ընկերը ոչ մեկի ընկերը չէ,,:		
XXVI	Ջրույց սեռական դաստիարակության մասին. հոգեբանական թեստեր:		
XXVII	Իրենց թշվառությունների համար մարդիկ հակված են մեղադրել ճակատագրին, աստվածներին և ում ասես, բայց ոչ իրենք իրենց,,:		
XXVIII	Քննարկում „Չբավարարված տենչանքները ծնում են թախիծ,,:		
XXIX	Հոգեվերլուծություն. Մարդկանց հոգեբանական տիպերը:		
XXX	Վարվիլի մարդկանց հետ այնպես, ինչպես ուզում ես, որ քեզ հետ վարվեն:		
XXXI	Հիշել կարողանում է նա, ով կարողանում է լսել:		
XXXII	Կհնողիտում. Ի՞նչ են տալիս հին հայկական ֆիլմերը:		

**ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ**

Խմբի համար	Նախաաիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՑ ՔԱՂՎԱԾՔՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթությունն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿՁԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը նպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.

2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.

3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.

4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ՄՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.

2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.

3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.

4) մասնակցելու ներդրոցական և արտադրոցական միջոցառումների.

5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.

6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.

7) ազատորեն փնտրելու և մասշտիբորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.

8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար: Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր: Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք: Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների: Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման զուգակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Մ հրամանի համաձայն
համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ
© Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՄՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ